

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Kurs: Svenska 1

Tema: Existentialism och moral i "Främlingen" av Albert Camus

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll	Betygskriterium (E)
Litteraturens utveckling och betydelse, med särskild inriktning på modernism och existentialism.	Eleven kan översiktligt återge innehållet i några centrala svenska och internationella skönlitterära verk och annat berättande.
Analys och tolkning av litterära verk, samt förståelse för författarens stil, tematik och ideologi.	Eleven kan översiktligt redogöra för några samband mellan olika verk genom att ge exempel på gemensamma teman och motiv.
Litterär analys med fokus på hur författaren använder stilfigurer och tematik för att skapa mening.	Eleven kan skriva argumenterande text och andra typer av texter, som är sammanhängande och begripliga samt till viss del anpassade till syfte, mottagare och kommunikationssituation.

Källa: [Gy 11, Svenska 1]

Lärrarledda instruktioner

1. Introduktion till Albert Camus och existentialism (10 min)

- Ge en kort introduktion till Albert Camus och hans filosofiska tankar om existens och moral.
- Diskutera begreppet existentialism och förklara hur det är centralt i "Främlingen".
- Presentera huvudpersonen Meursault och de existentiella frågorna kring hans val och handlingar.
- Introducera begreppet "amoralisk" och diskutera dess betydelse i relation till Meursaults karaktär.

2. Genomgång av bokens tematik (10 min)

- Diskutera bokens huvudteman: meningslöshet, fri vilja och konsekvenser.
- Analysera Meursaults reaktioner på livets stora händelser.
- Fråga eleverna om deras egna tankar kring hur människor kan förhålla

sig till existentiella val.

- Ta upp hur Camus visar på människans frihet och ansvar i en värld utan inneboende mening.

3. Textanalys av Meursaults handlingar (15 min)

- Läs och analysera specifika utdrag från "Främlingen", där Meursaults handlingar ifrågasätts, t.ex. hans reaktion på moderns död och mordet på mannen på stranden.
- Diskutera varför Meursault gör de val han gör, och hur dessa kan tolkas genom existentialistiska lins.
- Be eleverna fundera på om det finns någon moralisk förklaring till Meursaults agerande eller om han helt enkelt är en produkt av sin omgivning.
- Jämför Meursault med andra litterära karaktärer som kan uppfattas som amoralisk eller nihilistisk.

4. Gruppdiskussion om moral och ansvar (15 min)

- Dela in eleverna i små grupper och ge dem frågor att diskutera kring moral och ansvar i relation till Meursaults handlingar.
- Fråga eleverna: Vad innebär det att vara ansvarig för sina val? Kan Meursault hållas ansvarig för sina handlingar om han inte uppfattar dem som moraliskt fel?
- Be grupperna komma fram till en gemensam slutsats om Meursaults karaktär och hans syn på världen.
- Låt varje grupp presentera sin syn på Meursault och diskutera skillnader mellan deras tolkningar.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Existentialismens filosofi:** Grundläggande begrepp och tankar inom existentialism, särskilt Camus syn på meningslösheten i världen och människans frihet att välja sitt öde.
- **Meursault som amoralisk karaktär:** Hur Meursault uppfattas som amoralisk och varför hans handlingar inte alltid följer traditionella moraliska normer.
- **Moralens gråzoner:** Diskussion om vad som är rätt eller fel när en karaktär som Meursault inte följer någon traditionell moral.
- **Fri vilja och konsekvenser:** Eleverna ska förstå hur Camus framställer fri vilja och dess konsekvenser i människans liv.
- **Skildring av samhällsnormer och förväntningar:** Hur Camus

kritiserar samhällets normer genom Meursaults liv och handlingar.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Existentialism	Filosofisk riktning som fokuserar på individens frihet, ansvar och meningslöshet.	Från latin "existere", att existera.
Amoralisk	Brist på moral, att vara utan känsla för rätt och fel.	Från latin "a-" (utan) + "moral" (moral).
Nihilism	Filosofisk position som förnekar att livet har inneboende mening eller värde.	Från latin "nihil", ingenting.
Karma	Begrepp från indisk filosofi som innebär att handlingar får konsekvenser.	Från sanskrit "karman", handling.

Diskussionsfrågor

A. Hur skulle du förklara Meursaults val att inte känna sorg när hans mor dör? Kan vi förstå hans handlingar eller är han helt osympatisk?

B. Är det möjligt att Meursault faktiskt älskar Marie, även om han inte uttrycker det på ett traditionellt sätt? Vad innebär det att älska någon enligt Camus?

C. Om du var i Meursaults situation, skulle du ha agerat på ett annat sätt än han? Varför eller varför inte?

Aktivitet

En gruppaktivitet där eleverna skriver en kort reflektion (1-2 sidor) där de får argumentera för eller emot Meursaults handlingar i "Främlingen". Eleverna ska använda citat från texten för att stödja sina argument och reflektera kring om de tycker att Meursault är ansvarig för sina val, eller om hans handlingar går att förklara utifrån existentialismens tankar om fri vilja och meningslöshet. Aktiviteten ska uppmuntra eleverna att tänka kritiskt och reflektera över filosofiska och moraliska frågor.

Exit-ticket

Fråga	Svar
Vad innebär det att vara "amoralisk"?	Att vara utan moral, eller att inte följa traditionella moraliska normer.
Hur ser Meursault på sin döende mor?	Han verkar obrydd och känner inget större ansvar för henne.

Fråga	Svar
Vad betyder begreppet "existentialism"?	En filosofi som fokuserar på individens fria vilja och ansvar.
Vad är en konsekvens av Meursaults handlingar på stranden?	Hans handlingar leder till ett mord och en rättegång.
Vad tycker Camus om meningen med livet?	Camus ser livet som meningslöst, men betonar människans frihet att välja.
Hur påverkar samhällsnormerna Meursault i boken?	Meursault verkar förhålla sig likgiltig till samhällets förväntningar.
Vad tror du Meursault skulle sagt om sitt eget öde?	Han skulle förmodligen säga att han inte kan påverka sitt öde.
Varför anser du att Camus ger Meursault en sådan neutral karaktär?	För att belysa filosofiska frågor om ansvar och moral utan att döma.

Hemuppgift

Eleverna får i hemuppgift att skriva en argumenterande text där de försvarar eller kritiserar Meursaults val under hela boken. De ska använda textcitat för att stödja sina argument och reflektera över existentiella teman som fri vilja, ansvar och moral. Hemuppgiften ska vara mellan 800-1000 ord lång.

Citat

"Jag har inte förlorat tron på människan, men på världen." - Albert Camus, 1942.

Detta citat från Camus belyser hans pessimistiska syn på världen som meningslös, men också hans tro på individens frihet att välja och skapa mening. Citatet knyter an till huvudtemat i "Främlingen", där Meursault är en individ som lever utan någon tro på någon högre mening, men samtidigt är han fri att göra sina egna val och bära konsekvenserna av dessa.

Tags: [Lektion](#)